

Dagens namn

MATS JOHANSSON:

Carl Bildt

Onsdagen den 14 september 1983 hade Carl Bildt en trevlig kväll på restaurang Latona i Gamla stan i Stockholm. Inte bara så att mat och dryck höjde stämningen – det var också något extra i luften. Unge Bildt hade nämligen för första gången framträtt i egen lång person för Högerpressens förening. Och lyckats över hövan. Veteranredaktörer och grånade direktörer från norr till söder hade inte bara lyssnat uppmärksamt långa stunder, utan uttryckte tom för-tjusta sin uppskattning av Bildts person.

Församlingen är på intet sätt lättflirtad, vilket en del av hans partikolleger och även statsråd fått erfara under årens lopp. Men sedan Bildt i flera timmar elegant och precist berättat hur saker och ting *verkligen* förhåller sig i världen och Sverige, i allt från beräkningsgrunderna för olika socialförsäkringsindex till slagstyrkan i vapnen vid sovjetiska militärbaser, hade han erövrat även denna lutt-rade publik. Fler än en av åhörarna tänkte högt efteråt: Bildt är partiets spar-kapital, han blir bra efter Adelson.

Det verkliga officiella erkännandet kom förstas tidigare på året, i och med att regeringen om inte in pleno så åtminstone in corpore uttalade att riksdagsman-nen och USA-resenären Bildt var en sä-kerhetsrisk. Efter den dagen kommer ingen längre på tanken att kalla Bildt för "Bohmans skugga", en lovande student-politiker, underbarn och allt det där and-ra som 34-åringen fått leva med sedan SECO-tiden. Nej, nu har han en egen profil, mannen som Fälldin inte ville ge statssekreterares titel, fast han egentli-gen var den som styrde landet, åtminstone den gången han på grund av slarvig handstil lyckades få chokladskatten höjd

av misstag med en extra femtioöring ef-ter en beredning.

Vem är då denne Bildt – egentligen? Han blygs förvisso inte att berätta om sig själv i pressen. Då kan det tex heta att han är politisk allätare, beredd att syssla med allt utom jordbrukspolitik. Det är nog till fördel både för honom själv och svenskt jordbruk, ett område som fö-godsägarna i partiet gärna sköter själva.

Det kan också heta att han inte sitter i riksdagen för att motionera om älgbe-ståndets fortlevnad, utan vill uträtta nå-got. Det yttrandet föll sig nog naturligt, ty Carl Bildt är bättre på makt än älgom-sorg, mer hemmastadd som Machiavelli på Operabaren än bland fisknäten på Sundskär. Ambitiös som han är tränar han dock hårt även på den senare detal-jen, och lär enligt svärfars förkljudanden nästan kunna ta upp nät i styv kuling.

Enligt egen utsago är han ingen känslomänniska ("det skulle verka mycket egendomligt om jag plötsligt började hålla långa känslomässiga tal i riksdagen"). Fast nog klappar innerst inne ett varmt socialkonservativt hjärta från de dagar då en yngre upplaga förklarade att makten alltid låg i politikens mittfält, att man inte a priori kunde vara motståndare till en utbyggnad av den offentliga sektorn, att momsens på mat borde bort och reklam i TV förhindras. Goda vänner från kanslihus-tiden vet också berätta att Bildt inte alltid tillhörde de brutalaste välfärdsslaktarna. De vet också att bakom den stundtals kyliga och arroganta mas-ken ryms en underhållande charm.

Själv ser han sig inte som konservativ ("jag har aldrig varit konservativ, utan liberal"). Det stämmer nog; en konser-vativ är ju en man som är för feg för att

slåss och för fet för att springa, och ingendera gäller för Bildt. Bättre stämmer möjligen definitionen att den konservative är förälskad i existerande missförhållanden, medan liberalen vill ersätta dem med nya.

Gemensamt med antagonisten Palme har han inte bara det adliga påbrået – hans far är uppväxt i samma Östermalmshus som Palme – utan främst den utrikespolitiska lidelsen. Som en gång den unge studenten Palme reste Bildt på 70-talet Europa runt för att organisera demokratiska krafter mot auktoritära hot, i Grekland, Spanien och Portugal. (Det förbises lätt i svensk debatt att det är dagens unga högergeneration som har den politiska glädjen av sitt internationella engagemang, med rötterna i upplevelsen av den sovjetiska ockupationen av Tjeckoslovakien och det nordvietnamesiska maktövertagandet i Sydviet-

nam, den generation som egentligen är 1968 års män i svensk politik, som fick sin världsbild i hög grad formad i kampen mot en totalitär vänster, och vars ledare heter Carl Bildt.)

Det satte självfallet djupa spår hos Bildt, så djupa att han av en djupsinnig analytiker i Dagens Nyheter en gång avslöjades som "känd för att vara starkt för väst"(!). När sådana hemligheter står att läsa i en stor svensk tidning, är det inte underligt att Bildt är en av tre kända svenskar som står på Kremles svarta lista.

Bortsett från detta kan mänskligheten och svärfar nog sluta att oroa sig för Bildt. Visst är det långt till den hägrande landshövdingeposten i hemstaden Halmstad, men han har framtiden för sig. Tids nog blir han väl klar med pol magen också: